

Տ. ԶԱՔԱՐԻԱ ՍԱՅՐԱԳՈՒՅՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏ ԲԱՂՈՒՄՅԱՆԻ ՔԱՐՈՉԸ՝
ԽՈՍՎԱԾ Ս. ԳԱՅԱՆԵ ՎԱՆՔՈՒՄ
ՍԱՏՈՒՑՎԱԾ Ս. ՊԱՏԱՐԱԳԻՆ

(24 հունվարի, 2021 թ.)

Յանուն Հօր եւ Որդոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ. ամէն:

«Ես եմ, մի՛ վախեցեմ»

(Հովհ. Զ. 20):

Սիրելի՛ բարեպաշտ հավատացյալներ,

Մարդկային կյանքը նման է ծովում լողացող մի նավակի, որ տարուբերվում է ահագնացող ալիքներից եւ փոթորիկներից՝ կամ հասնելով իր վերջնակետին, կամ ջրասույզ լինելով: Մրրկածուփ այդ ծովում լողալով՝ բազում փորձությունների եւ վտանգների ենք հանդիպում, ալիքները մեզ այս ու այն կողմ են նետում, բայց մենք շարունակում ենք պայքարել ու մաքառել, կռիվ տալ բնության տարերքի դեմ, քանզի քաղցր է աստվածապարգեւ կյանքը. ուզում ենք ապրել եւ ապրեցնել: Ծով-աշխարհում ամեն ինչ հարթ չէ կամ դյուրին, ոչինչ չի տրվում հենց այնպես եւ առանց ջանքի, այլ պահանջում է աննկուն ոգի եւ ամուր կամք, տեսլական ու երազ՝ ապրելու, արարելու եւ հաղթելու: Ճիշտ է՝ կյանքի փոթորիկներն ու մեղքերի բազմության ալիքները հարվածում են մեզ եւ ցանկանում խորտակել կամ անդունդը գլորել, բայց մենք իրավունք չունենք ընկրկելու, տեղի տալու, վհատվելու, առավել եւս՝ անհուսություն մատնվելու: Հստ Սուրբ Գրքի՝ Քրիստոսին հավատացողներիս կյանքը միշտ լի է լինելու փորձություններով եւ սատանայի լարած որոգայթներով, սակայն ամեն ինչ հաղթահարելի է Տիրոջ օգնականությամբ: Այս ամենի վերջնական հանգրվանը երկնքի արքայության արժանանալն է: Ուստի դժվար եւ անելանելի թվացող իրավիճակներում պետք է մեր հավատն ավելի զորացնենք առ Աստված, մշտամնա աղոթքով եւ հարույնության հույսով զինավառված՝ շարունակենք պայքարել ու հաղթող դուրս գալ

անտեղիտալի հոգեւոր եւ մարմնավոր պատերազմներից: Չէ՞ որ առանց ամենազոր Աստծու կամքի ոչինչ չի կատարվում այս աշխարհում, իսկ Նա ուզում է մեզ տեսնել փորձությունները հաղթահարած, ապաշխարած եւ մեղքին հաղթանակած:

Սիրելիներ, այսօրվա ավետարանական սրտառուչ եւ ուսուցողական պատմությունը նույնպես անդրադառնում է առաքյալների հետ կապված ուշագրավ մի դեպքի, որում մեկ անգամ եւս բացահայտվում են Տիրոջ անսահման սերն ու նախախնամությունն արարածներին հանդեպ՝ հստակ ընդգծելով, որ որտեղ Տերն է, այնտեղ փոթորիկները խաղաղվում են, իսկ մենք՝ անվնաս եւ ապահով հասնում մեր ուզած վայրը: Հովհաննես աստվածաբան ավետարանիչը պատմում է, որ հացի բազմացումից սքանչացած եւ տպավորված՝ մարդիկ ցանկանում էին բռնել Հիսուսին եւ Նրան թագավոր դարձնել: Քաջ իմանալով մարդկանց մտածումները՝ Քրիստոս առաքյալներին պատվիրում է նավակով ծովի մյուս կողմն անցնել, ինքն արձակում է ժողովրդին եւ բարձրանում լեռը՝ աղոթելու: Հիսուս իր այս արարքով ցույց է տալիս, որ նախեւառաջ պետք է հոգալ մարդկանց հոգեւոր եւ մարմնավոր կարիքները, քաջալերել եւ հոգ տանել նրանց, երբ խնդրանքով դիմեն իրենց:

Եւ մովթն ընկնելուն պես ուժգին հողմ է բարձրանում, ծովը փոթորկվում է, իսկ առաքյալները տազնապած ու վախեցած են: Ինչ է լինելու իրենց հետ, մի՞թե կործանվելու են, ո՞ր մնաց Տերը... Այս անորոշության հորձանուտում հանկարծ նրանք տեսնում են ջրերի վրա քայլող իրենց Ուսուցչին, որ հաղթահարել է երկրի ձգողականությունը եւ դեպի իրենց է գալիս: Բնականաբար, այս ամենը մարդկային մտքից վեր է, բայց հասկանալի եւ ըմբռնելի է հավատի աչքերով: Մինչ առաքյալները մտածում են, որ հավանաբար ինչ-որ ուրվական է, լսվում է Հիսուսի քաջալերական խոսքը. «Ես եմ. մի՛ վախեցեք»: Երկինք ու երկիր ստեղծող Աստծու խոսքով կրկին խաղաղվում են ջրերը, եւ նավակը հասնում է ծովի մյուս ափն այնքան արագ, որ առաքյալներն անգամ չեն հասցնում Տիրոջն ընդունել նավակի մեջ:

Ավետարանական այս դրվագը մի պահ կտրում է մեզ հոգսերից եւ աշխարհային զբաղմունքներից՝ խորհելու առիթ տալով Հիսուսի գործողությունների եւ առաքյալների պահվածքի շուրջ: Անհրաժեշտ իրողություն է, որ մեր կյանքը նույնպես զերծ չէ զանազան փոթորիկներից, որոնք հաճախ մեզ անհանգստացնում են, ընկճում, բայց մենք Տիրոջ

ողբերորդ խոսքի եւ օգնականության կարիքն ենք ունենում: Այո՛, մենք եւս կյանքի տարբեր հանգրվաններում երբեմն առաքյալների նման ալեկոծվող նույն նավակում կամ փոթորկի մեջ ենք հայտնվում, նրանց պես վախ եւ սարսափ ապրում, բայց նաեւ ուզում ենք լսել Տիրոջ «մի՛ վախեցիր»-ը՝ հավատի մեջ զորանալու, հույսով ապրելու եւ հաղթահարելու ամեն խոչընդոտ եւ դժվարություն:

Հիսուս առանձնանում է մարդկանցից, լեռը բարձրանում եւ աղոթում՝ քրիստոնյաներիս համար շեշտելով աղոթքի կարեւորությունը: Մենք էլ Տիրոջ նման պետք է ժամանակ առ ժամանակ առանձնանանք, կտրվենք ամեն ինչից, սրտաբաց եւ անկեղծ խոսենք Նրա հետ, որպեսզի հոգու եւ մտքի խաղաղություն գտնենք: Ավետարանում հիշատակված այս ծովը մեր աշխարհն է, իսկ ալիքները՝ փորձությունները: Եթե ուզում ենք այս աշխարհից հասնել խաղաղ նավահանգստին, ապա պետք է մտնենք այդ ալիքների մեջ, չվախենանք դժվարություններից եւ հաղթանակած, առավել կոփված եւ զորացած դուրս գանք: Քանզի մենք հաղթանակած Աստծու զավակներն ենք, որ Իր հրաշափառ հարությանմբ հաղթեց մահվանը եւ նույնը նաեւ մեզ խոստացավ: Ուրեմն՝ փորձությունները ոչ թե պետք է մեզ հեռացնեն Աստծուց, տխրեցնեն եւ ընկճախտի մեջ գցեն, այլ ավելի ամրացնեն եւ հաստատուն դարձնեն, քանզի Աստված մեզ երբեք չի լքելու. Նա անսահման սիրում է Իր զավակներին: «Երանելի է այն մարդը, որ համբերում է փորձության, որովհետեւ փորձության մեջ համբերատար լինելով՝ կստանա կյանքի պսակը, որ Տերը խոստացավ Իրեն սիրողներին», — հաստատում է Հակոբոս առաքյալը (Հակ. Ա. 12):

Առաքյալներից շատերը ձկնորսներ էին եւ շատ լավ հասկանում էին իրավիճակի լրջությունն ու վտանգավորության չափը: Քամին փչում էր դիմացից եւ խոչընդոտում նավակի շարժմանը, բայց Տիրոջ աշակերտներն ընդդիմանում էին եւ փորձում հաղթահարել դժվարությունները: Նրանք անպայման ցանկանում էին Հիսուսի խոսքին հնազանդվել եւ կատարել Նրա ասածը՝ հասնելով ծովի մյուս կողմը: Այսպես նաեւ քրիստոնյաներս դժվարությունների եւ փորձությունների ժամանակ ոչ թե պետք է հուսահատվենք եւ տխրենք, այլ կատարելով Տիրոջ կենսատու պատվիրանները՝ մեր կյանքի նավակը հասցնենք նշանակետին: Հիսուս գիտեր փոթորկի եւ փորձությունների մասին, սակայն թույլ տվեց, որ առաքյալները, դրանց միջով անցնելով, առավել ուժեղ դառնան, ամրապնդվեն հավատի եւ սիրո մեջ: Ի վերջո՝ նմանատիպ փորձությունները կփեցին

առաքյալներին, որոնք Տիրոջ հարույթունից հետո ցրվեցին աշխարհով մեկ՝ անվախ, առանց դուշն-ինչ կասկածի քարոզելով Ս. Ավետարանը: Ինչպես մենք ենք կյանքի փոթորիկների ժամանակ Տիրոջ ապավինությունը փնտրում, մեր հույսը միայն Նրա հետ կապում, այնպես Աստված ցանկանում է մեզ տեսնել աներեր հավատով, անխախտ հույսով եւ Իր հանդեպ մեծ վստահությամբ: Եւ իսկապես, տա՛ Աստված, որ ամեն անգամ փորձությունների եւ նման իրավիճակների ժամանակ մենք նույնպես առաքյալների նման լսենք Տիրոջ խոսքը. «Ես եմ. մի՛ վախեցեք», եւ անմիջապես խաղաղվի մեր ներսի փոթորիկը, եւ վերագտնենք նախկին հոգեւոր խաղաղությունն ու արիությունը: Սա է այսօրվա պատգամն ամենքիս՝ չվախենալու եւ պայքարելու, մեջքը շտկելու եւ հարույթյան հույսով դեպի ապագան ընթանալու:

Վախը՝ իր զանազան դրսեւորումներով եւ տեսակներով, ուղեկցում է մարդուն ծննդյան օրվանից մինչեւ խոր ծերություն: Շատերը վախենում են մթությունից, զանազան կենդանիներից, կյանք մտնելուց, աշխատանքը կորցնելուց, փակ տարածությունից, մահից, մենակությունից, հարազատներին կորցնելուց, աղքատությունից, տարբեր հիվանդություններից եւ այլն: Այն ներքին, խոր զգացական մի վիճակ է, որ պայմանավորված է մտացածին, երեւակայական կամ իրական վտանգներով: Յուրաքանչյուր մարդ իր կյանքի ընթացքում այս կամ այն կերպ ապրում է վախի եւ սարսափի զգացողությունը, ինչպես առաքյալները՝ փոթորկոտ այս ծովում: Բայց հենց այդ ժամանակ է հայտնվում Տերը, Իր ձեռքը մեկնում մեզ եւ հանում փորձությունից: Մեզ մնում է այդ իրավիճակներում չկորցնել հավատն ու հույսը, եւ ամեն ինչ լավ կլինի:

Այս օրերին ամենքս տխուր ենք եւ մտահոգ: Մեր հայրենիքի մի մասի կորուստը, հազարավոր մեր եղբայրների նահատակությունն ու անորոշ ապագան շատերին հուսահատեցրել են եւ տկարացրել հավատը մեր մեջ: Զգիտենք, թե ինչ է սպասվում մեզ վաղը: Նմանատիպ մտածումները կրծում են մեր հոգին, իսկ հոռետեսությունն ասես մեր ուղեկիցն է դարձել: Զենք կարող այսպես շարունակել. մեզ խոր թմբիրից արթնանալ է անհրաժեշտ, պատմությունից դասեր քաղել եւ սառը գլխով, արթուն մտքով ու լավատեսությամբ, համբերատարությամբ եւ խորագիտությամբ մեր երազած երկիրը կառուցել: Եւ այսօր՝ հենց այս պահին, Հայոց Եկեղեցում կրկին հնչում է Աստծու խոսքը՝ քաջ լինելու եւ չվախենալու: Ես հավատում եմ մեր ազգի հարատեւությանն ու այս

աշխարհում առաքելություն ունենալուն՝ վկայելու Տիրոջ եւ ճշմարտության մասին: Հետեւաբար չպետք է վախենանք որեւէ բանից, չծնկենք ներկա դժվարությունների առաջ, այլ առաքյալների նման մտնենք փորձության ակիքների մեջ եւ Տիրոջ օգնությամբ հասնենք հոգեւոր-ազգային մեր նպատակներին:

Առաքելական մեր Եկեղեցու սիրասուն զավակներ, վաղվանից սկսվում է հնգօրյա Առաջավորաց պահքը, որ հաստատել է մեր հավատքի հայր Ս. Գրիգոր Լուսավորիչը նախքան հայոց մեծ դարձն ու արքունական ընտանիքի եւ ժողովրդի մկրտությունը: Ամենքս այս օրերն ապրենք ապաշխարությամբ, ինքնաքննությամբ եւ աղոթքով՝ պատրաստվելով մեծ լուսավորությանը՝ մեր երկրի եւ ազգի նոր վերազարթոնքին: Մեզ ազգովի ապաշխարություն է պետք, որին պիտի հաջորդի Ս. Հարությունը՝ հաղթանակներն ամեն ասպարեզում: Մեզանից վանենք վախն ու թերահավատությունը, անհուսությունն ու անորոշությունը եւ Տիրոջն ապավինած՝ շարունակենք արարել բարին եւ շենացնել հայրենական մեր կյանքը՝ ապացուցելով, որ իսկապես «Վախը թերահավատության նշան է: Թերահավատությունը մենք վաղուց ենք մերժել մեզանից, նրա հետ թող վախն էլ փախչի մեր մտքերից եւ խորհուրդներից» (Ս. Եղիշե, Ե. դ.):

Տիրոջ սերը, ողորմությունն ու խաղաղությունն ամենքիս հետ լինեն այժմ եւ միշտ եւ հավիտյանս, ամեն:

